

Філіппов В.Ю.

к.е.н., доц кафедри менеджменту, Одеський національний політехнічний університет,
pickles.jackal@gmail.com

Дишкант Н.О.

Студентка кафедри менеджменту, Одеський національний політехнічний університет

СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

АНОТАЦІЯ. Розглянуто поняття сучасного менеджменту, сутність сучасних теорій, його концепцій та інструменти. Виділені та угрупованні найбільш актуальні концепції сучасного менеджменту.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Менеджмент, управління, інструмент, теорія, концепція.

СОВРЕМЕННЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ КАК ИНСТРУМЕНТ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ

АННОТАЦИЯ. Рассмотрено понятие современного менеджмента, сущность современных теорий, его концепций и инструменты. Выделены и группированы наиболее актуальные концепции современного менеджмента.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: Менеджмент, управление, инструмент, теория, концепция.

MODERN MANAGEMENT AS A ENTERPRISE MANAGEMENT TOOL

ABSTRACT. The article discusses the concept of modern management, the essence of contemporary theories, its concepts and tools. Dedicated and grouping the most relevant concepts of modern management.

KEYWORDS: Management, Tools, Theory, Concept.

Діяльність будь-якого сучасного підприємства схильна до впливу великої кількості зовнішніх і внутрішніх факторів. Вплив цих факторів може бути пагубним як для окремих частин, так і для всього підприємства в цілому. Для вирішення ряду завдань, що стосуються ефективного функціонування підприємства в сучасних умовах, варто приділяти значну увагу менеджменту, а саме використовувати його як інструмент управління [1].

Сутність сучасних теорій і концепцій менеджменту викладається в роботах таких зарубіжних вчених і фахівців як: Е. Демінг, Д. Джуран, Ф. Кросбі, А. Фейгенбаум, Г. Тагути, К. Ісікаваїдр. Найбільш актуальними концепціями сучасного менеджменту, які активно вивчаються вченими є концепції перераховані в таблиці 1.

Концепції сучасного менеджменту

Концепція	Теоретичне обґрунтування
1. TQM	Можливість адаптувати класичний операційний менеджмент до змін зовнішніх факторів;
2. JiT	Організація своєчасного надходження напівфабрикатів, матеріалів і необхідних компонентів в необхідній кількості до призначеного терміну для складання та реалізації готової продукції;
3. Kanban	Система організації, що дозволяє реалізувати концепцію JiT. Її застосування уможливує виявлення і усунення дефектів на самому ранньому етапі і виключає можливість складування дефектної продукції;
4. Kaizen	Система організації роботи підприємства спрямовану на безперервне підвищення якості роботи всіх його ланок;
5. Empowerment	У сучасних умовах успішним підприємство стає за умови наділення повноваженнями більшого числа співробітників;
6. Project Management	Застосовується сучасними підприємствами для досягнення цілей окремих проектів.

Розглянемо ці концепції:

1. TQM є менеджмент, в основі якого лежить контроль за якістю окремих сфер підприємства (виробництво продукції або послуги, надання додаткових послуг клієнтам і т.д.).

Впровадження даної концепції на українських підприємствах було вивчено А.А. Кудінова [2] і В.А. Лапідус [3]. Даний аналіз дозволив виявити переваги використання TQM:

- підвищення якості та конкурентоспроможності продукції;
- зростання ступеня задоволеності споживачів продукцією (послугами);
- збільшення прибутку;
- поліпшення іміджу і репутації фірми;
- забезпечення фінансової стійкості фірми;
- забезпечення раціонального використання всіх видів ресурсів;
- підвищення якості управлінських рішень;
- збільшення продуктивності праці;
- впровадження новітніх досягнень НТП.

Організації, які використовують сьогодні TQM, мають відмінні ознаки. До найбільш характерних відносяться:

- якість як мета номер один, яка веде до підвищення конкурентоспроможності;
- персонал як цінність номер один;
- командний дух в організації;
- єдині моральні, етичні та керівні принципи у всіх службовців організації;
- справедливість як основа мотивації і віра як основа оптимізму;
- ефективний менеджмент.

2. Основою концепції Just-in-Time (JiT) є визначення – «Точно в термін», вона дозволяє уникнути складські та інші витрати, роблячи виробництво тим самим значно менш витратним. В даний час дана система широко використовується в Японії, США і Європі.

Система організації Kanban була розроблена в Японії, а також вперше була застосована на виробництві «Toyota». В основі організації виробництва «Toyota» лежить річний план виробництва і збуту автомобілів, на базі якого складаються місячні і оперативні плани середньодобового випуску на кожній ділянці, засновані на прогнозуванні купівельного попиту. Добові графіки виробництва складаються тільки для головного складального конвеєра.

3. Концепція Kaizen, також розроблена в Японії. Постійне підвищення ефективності роботи зачіпає рядового робітника, адміністративний орган підприємства а також систему стандартів виробництва на підприємстві. Головна мета Kaizen визначається як – виробництво без втрат.

Прийнято виділяти основні принципи даної концепції:

- фокус на клієнтах – для компанії, що використовує Kaizen, найважливіше, щоб їх продукція (послуги) задовольняли потреби клієнтів;
- безперервні зміни – принцип, що характеризує саму суть Kaizen, тобто, безперервні малі зміни у всіх сферах організації – постачанні, виробництві, збуті, особистісних взаємин і т.д.;
- відкрите визнання проблем – всі проблеми відкрито виносяться на обговорення;
- відкрита пропаганда – мала ступінь відособленості (особливо в порівнянні із західними компаніями) між відділами та робочими місцями;
- створення робочих команд – кожен працівник стає членом робочої команди і відповідного гуртка якості (новий для організації працівник входить також до складу клубу «перволіток»);
- управління проектами за допомогою міжфункціональних команд – жодна команда не буде працювати ефективно, якщо вона діє тільки в одній функціональній групі. З цим принципом тісно пов'язана притаманна японському менеджменту ротація;
- формування «підтримують взаємин» – для організації важливі не тільки і не стільки фінансові результати, скільки залученість працівників в її діяльність;
- розвиток самодисципліни – вміння контролювати себе і поважати як самого себе, так і інших працівників і організацію в цілому;
- інформування кожного співробітника – весь персонал повинен бути повністю інформований про свою компанію;
- делегування повноважень кожному співробітнику – передача певного обсягу повноважень кожному співробітнику;
- аналіз того, що відбувається на підприємстві і дію на основі фактів. (Роби висновки, спираючись на достовірні дані);
- усунення основної причини і запобігання рецидивам. Вбудовування якості в процес якомога раніше. (Якість має вбудовуватися в процес. Перевірка не створює якості);
- стандартизація (Методи, що дозволяють закріпити досягнутий успіх).

5. Empowerment – це концепція сучасного менеджменту. Замість формального делегування повноважень кожному співробітнику надається можливість діяти за власною ініціативою, розкривати свій потенціал, тим самим розвивати підприємство.

6. Project Management – це теж концепція сучасного менеджменту. Виконання поставлених перед підприємством завдань здійснюється за коштами

балансування між обсягами ресурсів підприємства (час, матеріальні витрати і т.д.). Ключовим фактором, який забезпечує успіх, при впровадженні даної концепції менеджменту, є заздалегідь розроблений план, який дозволяє мінімізувати ризики можливих витрат, а також своєчасно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

Сучасний менеджмент – специфічна функція або специфічний інструмент для виробництва сучасним підприємством результату. Виконання цього надзавдання вимагає розширення сфери діяльності менеджерів, в яку входять всі фактори, що впливають на діяльність підприємства, і її результати: як внутрішні, так і зовнішні, як підконтрольні, так і повністю від неї не залежать. Ця обставина вимагає стратегічного підходу до управління як по вертикалі (на всіх ієрархічних рівнях), так і по горизонталі (управління функціональними областями).

Людський фактор стає ключовим фактором успіху функціонування підприємства, що знайшло відображення в принципах управління, сформульованих ще на рубежі ХХ і ХХІ ст. Сьогодні ж, в першу чергу, затребувані кваліфіковані менеджери, а оволодіння сучасними інструментами управління підприємствами в кінцевому підсумку дозволить надати нового імпульсу економічному розвитку і зможе забезпечити Україні гідне місце серед розвинених країн світу.

Література

1. Хандій О.О. Антикризові інструменти управління підприємством: практичні аспекти реалізації / О.О. Хандій // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – № 4. – С. 186-192.
2. Кудинов А. Методы повышения эффективности бизнеса / А.Кудинов. – Киев: ОВШМ, 2004. – 446с.
3. Лапидус В.А. Основы всеобщего менеджмента качества – TQM: Методическое пособие к учебному курсу TQM-1 / В.А. Лапидус. – Н.Новгород: СМЦ «Приоритет», 2001. – 126 с.
4. Романенко О.О. Аналіз сучасних методів та інструментів стратегічного управління підприємствами / О.О. Романенко // Економічний нобелівський вісник. – 2015. – № 1, (8). – 93-99 с.
5. Дятлов А.Н. Общий менеджмент: Концепции и комментарии: [Учеб.] / А.Н. Дятлов, М.В. Плотников, И.А. Мутовин. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 400 с.
6. Філіппов В.Ю. Характеристика та економічна оцінка напрямів розвитку торговельних підприємств: Матеріали ХХ міжнар. наук.-практ. конф. [“Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки”], (Одеса, ОНПУ, 10 вересня 2015р.) // В.Ю. Філіппов, А.М. Нестеренко, Т.А. Павліченко. – Одеса: ОНПУ, 2015. – № 20/2. – 117-119 с.
6. Розова Н.К. Менеджмент качества : [учеб. пособ.] / Н.К. Розова. – СПб.: «Вектор», 2005. – 188 с.
7. Мамочкина М. Роль менеджмента в организации / М. Мамочкина, А. Величко. – Донецк: ДНУЭТ, 2005. – 243 с.